

ארץ ציון וירושלים

על תיבת התהודה של יום ירושלים

כ"ה באייר התשפ"ו
15/05/2026

היום חל יום ירושלים.

אנחנו מציינים את יום ירושלים מכיוון שבכ"ח באייר לפני 59 שנים אוחדה העיר. אך בציון היום הזה אנו זוכרים לא רק את ירושלים של מלחמת ששת הימים אלא **שכבות על גבי שכבות** של זמן, והיסטוריה, וקריאת דורות של אלפי שנים. **"אם יש לארץ נשמה- הרי ירושלים נשמתה של ארץ-ישראל"**, אמר דוד בן גוריון בנאום שנשא בעיצומם של ימי המערכה על העיר, באפריל 1948. "המערכה על ירושלים היא מכרעת, ולא מבחינה צבאית בלבד (...) ירושלים דורשת וזכאית שנעמוד אתה. **השבועה ההיא על נהרות בבל מחייבת היום כבימים ההם. אחרת לא נהיה ראויים לשם עם ישראל."**

השבועה ההיא, היא זו שכולנו מכירים. שבועה שכל מי שבא בברית נישואין או נכח בטקס זוכר אותה: היא נפתחת ב"על נהרות בבל שם ישבנו גם בבינו, בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן". וארבעה פסוקים מאוחר יותר, נאמר: **"אם אֶשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי. תִּדְבֹק לְשׁוֹנִי לֶחְפִי אִם לֹא אֶזְכְּרֶיךָ, אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי".** זהו **חלק מתפקידנו כמפקדים:** להקיש מדי פעם על תיבת תהודה, להעניק עומק לרגע, למעשה.

פריצת הדרך לירושלים בתש"ח לא החלה במלחמת העצמאות, מזכיר בן גוריון; היא חלק ממסע ארוך של מפלסי דרך. ביום ירושלים אנחנו זוכרים גם את חורבנה ב-70 לספירה, ואף את 2000 השנים בהן אמרנו, שנה אחר שנה: לשנה הבא בירושלים הבנויה.

וישנם גם הכיסופים, שהם בני יותר מאלפיים שנות. חלקם עוד מימי הבית הראשון. ובמובן הזה טוב עשה המחוקק כשקבע שיום זה יוקדש גם **לזכרם של אלפי הנופלים במסע, בדרך מאתיופיה.** בחרב, ברעב, בצמא, במוות שלעתיים לא נודע, עד שנודע. מות געגועים. לא רק כדי להנציח את האובדן הנורא ואת המחיר הכבד, אלא גם כדי להקים לנו יד, זיכרון לעוצמת הכמיהה לתקומה לאומית.

ואנו זוכרים גם את **"ציון" שהיא שורש הציונות**, ואת עירם של העולים לרגל, ואת ירושלים של ההשבעה, ואת זו של המגילות הגנוזות בהיכל הספר. אנחנו זוכרים שבכל פעם שאנחנו שרים את ההמנון, אנחנו חותמים אותו ב"ארץ, ציון, ירושלים".

יום ירושלים הוא יום טוב לזכור בו את ירושלים, זו של ההווה וזו של העבר, אבל גם את זו של העתיד. את ירושלים שמעבר לירושלים, את השורשים של ייעודנו כצבא וכאומה.

היום הזה, החותם את מועדי הזיכרון של ניסן ואייר, הוא **הזדמנות לברך משמעות, עומק עבור כל אחד ואחת מאיתנו.** עבור כלל המשרתים בסדיר ובמילואים, בכל חזיתות הלחימה.

בסיום פורום מטכ"ל, שהתכנס השבוע לקראת יום ירושלים, אמר **הרמטכ"ל** דברים שגם לאורם ראוי להתבונן על היום הזה: "אנחנו נעים כל הזמן בין קצוות שמשלימים ומתחברים אחד לשני. בין עולמות של מטה ושל מעלה, של מעשה ושל דוח. אנחנו מבינים שהמערכה הרב זירתית בה אנו נמצאים אינה רק מערכה גיאוגרפית, היא מערכה על הנפש של העם שלנו, על הערכים, על המוסר, על רוח צה"ל, זו מערכה על הרוח של מגיני הארץ ועל הקיום שלנו. אי אפשר להפריד בין המערכות הללו, אי אפשר להפסיד במערכה אחת ולנצח במערכה השנייה. צדקת הדרך, המורשת, הגבורה, הערכים של צה"ל- הם אלו שמאפשרים את החתירה לניצחון".

אז היום חל יום ירושלים. זהו יום טוב להיזכר שכדאי שניקח את חיילינו לעיר הבירה, ולא רק ביום או בשבוע הזה, אלא בכל ימות השנה. כדאי וראוי שנצליח לפתוח את ליבותיהם ואת נפשם אל העיר, על כל פניה וגווניה. 113,000 חיילים וחיילות ביקרו בירושלים בשנה החולפת. 35% יותר מאשר בשנים קודמות. בהכשרות שונות למפקדים ומפקדות, שמתקיימות בעיר, לקחו חלק אלפי קצינים ונגדים - מכל רחבי צה"ל. השבועה היא, על נהרות בבל, מחייבת אותנו גם היום- גם כשכבר זכינו לשוב הביתה, הנה אנחנו כאן- במערכה של מעשה, אך גם של רוח

תא"ל, סמואל בומנדיל
קצין החינוך והנוער הראשי

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

“אין עם אִשֶּׁר יִסּוֹג מִחִפְּדוֹת חַיִּי”